

Alþingi
Erindi nr. P 131/1006
komudagur 8.3.2005

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi iðnaðarnefnd
b.t. Ágúst G. Ágústssonar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 8. mars 2005

0502098SA PS/sp
Tilv.:220

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum á orkusviði

Vísað er til bréfs iðnaðarnefndar Alþingis, dags. 16. febrúar 2005, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum á orkusviði, 396. mál.

Meðfylgjandi er umsögn sambandsins um frumvarpið.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Þórður Skúlason
framkvæmdastjóri

Hjálagt: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum á orkusviði

Umsögn

Málsnr.: 0502098SA

Dags.: 7. mars 2005

Sambands íslenskra sveitarfélaga

Tilv.: 220

um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum á orkusviði

Með bréfi efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis, dags. 17. febrúar sl., barst Sambandi íslenskra sveitarfélaga til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum á orkusviði, 396. mál 131. löggjafarþings.

Frumvarp þetta er lagt fram samhliða frumvarpi til laga um skattskyldu orkufyrirtækja. Verði frumvarpið að lögum verða felld brott ákvæði í sérlögum um ýmis orkufyrirtæki sem kveða á um undanþágu þeirra til greiðslu skatta og annarra opinberra gjalda.

Samband íslenskra sveitarfélaga hefur látið í ljós skoðun sína á skattlagningu orkufyrirtækja í umsögn um frumvarp til laga um skattlagningu orkufyrirtækja og vísast til þeirrar umsagnar hvað þá almennu afstöðu varðar. Í þeirri umsögn leggst sambandið alfarið gegn áformum um skattlagningu hitaveitna. Rökin fyrir skattlagningu hitaveitna eru samkvæmt því frumvarpi annars vegar þau að ýmsum vandkvæðum sé bundið að skattleggja eingöngu raforkuhluta starfseminnar en ekki hitaveituhlutann vegna þess hversu blandaður rekstur orkufyrirtækjanna væri. Erfitt væri að skilja á milli kostnaðar vegna sölu á raforku annars vegar og heitu vatni hins vegar. Hins vegar var talið nauðsynlegt að orkugeirinn byggji við sambærileg skattaleg skilyrði, ekki síst út frá almennum samkeppnissjónarmiðum.

Um þessar röksemdir er það að segja að orkufyrirtækjum er í raun þegar skylt að aðskilja rekstur sinn hvað einstaka rekstrarþætti varðar enda byggir rekstur hitaveitu, vatnsveitu og rafveitu á mismunandi lagagrunni og nauðsynlegt er að rekstur einstakra þátta sé afmarkaður vegna gjaldskrárgerðar fyrir hvern þátt fyrir sig. Jafnframt liggur það fyrir að ekki eru áform uppi um að skattleggja vatnsveitur og því næst ekki markmið frumvarpshöfunda um að skattleggja orkufyrirtækin heildstætt. Þá er það harkaleg niðurstaða gagnvart þeim hitaveitum sem reknar eru sjálfstætt að þær verði skattlagðar vegna þess að erfitt sé að aðskilja rekstur í fyrirtækjum sem jafnframt eru í raforkustarfsemi.

Samkeppnisrök eiga hér ekki við þar sem ljóst er að hitaveitur eiga hvorki í innbyrðis samkeppni né í raunverulegri samkeppni við raforkuframleiðslu.

Tilgangur þess frumvarps sem hér er til umsagnar er að afnema ákvæði í sérlögum um einstök orkufyrirtæki þar sem þeim eru veittar undanþágur frá greiðslu skatta auk þess sem ákvæði orkulaga þar að lútandi er jafnframt felld brott. Frumvarpið felur í sér, til viðbótar við fyrrnefnt frumvarp um skattlagningu orkufyrirtækja, að afnumin er undanþága veitufyrirtækja frá stimpilgjöldum. Því er hér með

sérstaklega mótmælt enda einungis um að ræða enn eina ástæðu fyrir væntanlegri hækkun gjaldskráa veitufyrirtækjanna til hagsbóta fyrir ríkissjóð.

Verði frumvarpið óbreytt að lögum er með því tryggt að allar undanþágur orkufyrirtækja frá greiðslu skatta og gjalda til ríkisins eru niður fallnar. Það eina sem stendur eftir er að þessi fyrirtæki greiða ekki fulla fasteignaskatta til sveitarfélaga þar sem fasteignir þeirra eru ekki að fullu metnar í fasteignamati eins og fram kemur í athugasemdum með frumvarpinu. Verði það niðurstaða Alþingis að skattleggja hitaveitur og raforkufyrirtæki að fullu gagnvart sköttum til ríkisins þá hlýtur það að liggja í hlutarins eðli að afnema einnig undanþágur þessara fyrirtækja varðandi fasteignamat mannvirkja sem notuð eru við þessa starfsemi.

Þá vill sambandið benda á að ekki verður betur séð en að við niðurfellingu þeirra sérákvæða í lögum sem frumvarpið gerir ráð fyrir verði öll starfsemi viðkomandi fyrirtækja skattskyld, og þá einnig sá þáttur starfsemi þeirra sem lýtur að rekstri vatnsveitna. Fram að þessu hefur það ekki verið markmiðið með breytingu á skattaumhverfi orkufyrirtækjanna að vatnsveitur skyldu skattlagðar og miðar frumvarp til laga um skattlagningu orkufyrirtækja við það. Í þessu frumvarpi er hins vegar gert ráð fyrir því að allar sértækar undanþágur einstakra veitufyrirtækja verði afnumdar. Eina haldreipið yrði 4. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt og eignarskatt. Telja má víst að sú undanþága sé fullnægjandi varðandi þær vatnsveitur sem sveitarfélög reka og bera ótakmarkaða ábyrgð á, sbr. 2. tl. 4. gr. laganna. Öðru máli kann hins vegar að gegna varðandi vatnsveitur sem reknar eru af fyrirtækjum í fjölpætri starfsemi, s.s. Orkuveita Reykjavíkur, Hitaveita Suðurnesja og Norðurorka. Ekki verður séð að tryggt sé að vatnsveitur sem þessi fyrirtæki reka verði undanþegnar skattskyldu. Þá er jafnframt verið að afnema stimpilgjaldsfrelsi vatnsveitna verði frumvarpið að lögum í núverandi mynd en sú getur vart hafa verið ætlunin.

Í samræmi við framanritað leggur sambandið til að 80. gr. orkulaga verði ekki felld brott heldur verði henni breytt með það fyrir augum að skattaundanþága hitaveitna haldist. Ákvæði gæti því verið svohljóðandi: *“Hitaveitur sem hafa einkaleyfi til starfsemi sem kveðið er á um í V. kafla laga þessara eru undanþegnar tekjuskatti, stimpilgjaldi og öðrum sköttum til ríkis og sveitarfélaga. Þó skulu framangreindar veitur greiða til sveitarfélaga þau opinber gjöld sem gert er að greiða af fasteignum í eigu þeirra samkvæmt öðrum lagafyrirmælum.”* Þessa grein er einnig hægt að staðsetja sem 39. gr. orkulaga.

Þá er jafnframt rétt að tryggja skattleysi vatnsveitna. Það má gera með sambærilegu ákvæði sem setja mætti ýmist í lög um vatnsveitur sveitarfélaga eða í lög um tekjuskatt og eignarskatt.

Verði ekki orðið við framangreindum tillögum leggur sambandið til að staða vatnsveitna verði tryggð og að stimpilgjaldsfrelsi veitufyrirtækjanna haldist. Stimpilgjaldsfrelsinu er einfaldast að ná með sérstöku ákvæði þar að lútandi í lögum um stimpilgjald.

Verði á engan hátt tekið tillit til framangreindra athugasemda og tillagna telur sambandið eðlilegt að skoðað verði með hvaða hætti fella megi niður undanþágur frá fasteignamati mannvirkja orkufyrirtækja.

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Þórður Skúlason
framkvæmdastjóri